

Artsen kunnen straks meer dan ‘gewone consultatie’ aanrekenen voor euthanasie: “De geesten zijn eindelijk gerijpt”

Artsen die een euthanasie uitvoeren, kunnen binnenkort een vergoeding van 180 euro aanrekenen. Want zo’n ingreep vraagt behoorlijk wat tijd en kan ook mentaal zwaar zijn. “Ik maak er meestal mijn hele namiddag voor vrij, omdat ik het moeilijk vind om daarna verder te werken.”

Een vergoeding voor het beëindigen van een mensenleven: voor een buitenstaander komt dat misschien wat cynisch over. “Nochtans is euthanasie een waardevolle medische ingreep, waarvoor een correcte vergoeding op zijn plaats is”, zegt Marieke Geijsels van Domus Medica. De huisartsen vragen al langer – eigenlijk al sinds de invoering van de euthanasiewet in 2002 – een aparte vergoeding voor het uitvoeren van euthanasie. De laatste jaren werd die vraag urgenter, omdat het aantal aanvragen sterk toeneemt. In 2024 kregen 3.991 Belgen euthanasie, bijna een verdubbeling tegenover tien jaar geleden. Tegelijk neemt de werkdruk voor huisartsen alleen maar toe.

“Er komt veel kijken bij euthanasie. Veel meer dan enkel dat spuitje”, zegt Geijsels, zelf huisarts in Edegem. “Dokter en patiënt werken soms jaren naar dat moment toe. En er komt ook veel papierwerk bij kijken, zowel voor als na de ingreep. Op de dag van de euthanasie ben je meestal vier uur bezig. Ik maak daar meestal mijn hele namiddag voor vrij, omdat ik het moeilijk vind om daarna gewoon verder te werken. Je doet je werk als arts zo professioneel mogelijk, maar het raakt je toch. Je bent persoonlijk betrokken.”

180 euro

In ons land krijgen artsen een vergoeding op basis van een nomenclatuur. Dat is een officiële lijst met medische handelingen – of prestaties – en het bijhorende tarief. Euthanasie staat momenteel niet in de nomenclatuur, waardoor er eigenlijk geen vergoeding tegenover staat. Artsen kunnen wel een huisbezoek of consultatie aanrekenen, wat neerkomt op 47,5 euro. De patiënt betaalt dan enkel het remgeld, al zien veel artsen die een euthanasie uitvoeren daarvan af.

Op 1 november komt daar allemaal verandering in, zo heeft minister van Volksgezondheid Frank Vandenbroucke (Vooruit) aangekondigd in het parlement. Artsen zullen vanaf dan 180,24 euro kunnen aanrekenen voor het uitvoeren van een euthanasie. Het verzekeringscomité van het Riziv heeft dat tarief eerder dit jaar goedgekeurd. De arts zal verplicht zijn om de derdebetalersregeling toe te passen, waardoor de patiënt niets hoeft te betalen. Dat de nieuwe regeling net op Allerheiligen ingaat, is volgens de regering “puur toeval”.

Voortschrijdend inzicht

Volgens huisartsen is die 180 euro niet buitensporig, gezien de vele uren, zorg en administratieve lasten die bij een euthanasie komen kijken. “Als je het herleidt tot een uurtarief, is dat bedrag zeker niet overdreven”, zegt Jos Vanhoof van het Vlaams Artsensyndicaat. Maar waarom heeft de politiek dan zolang gewacht om euthanasie als een medische prestatie te erkennen? Volgens Kamerlid Jan Bertels (Vooruit), die het dossier opvolgt in het parlement, is het een kwestie van voortschrijdend inzicht. “De maatschappij is na 23 jaar goed vertrouwd geraakt met euthanasie. Maar om het als een echte medische ‘prestatie’ te erkennen, daar hadden sommigen het blijkbaar moeilijk mee. Ik ben blij dat de geesten eindelijk zijn gerijpt. De sector vraagt hier al lang om.”

Euthanasie-expert Wim Distelmans is het eens met die analyse. “Ik heb mensen ooit horen zeggen dat artsen die iemand doodspuiten, daar geen eurocent aan mogen verdienen. Dat getuigt van weinig inzicht in wat euthanasie is en wat daar allemaal bij komt kijken. In 2015 hebben we ervoor gezorgd dat de betrokken Leif-arts (*onafhankelijke arts die een euthanasie-aanvraag moet goedkeuren, red.*) een vergoeding krijgt voor het advies dat hij levert. Dat was na veel trekken en sleuren. Tien jaar later zijn we eindelijk op het punt gekomen dat de arts die alles daadwerkelijk uitvoert, daar ook een correcte compensatie voor krijgt.”